

**OP HET LEVEN!
ZEVEN HANDVATTEN
VOOR EEN PRAKTISCH GELOOF**

*Herderlijk schrijven bij het begin
van de Veertigdagentijd 2025*

OUD-KATHOLIEKE KERK

Op het leven! Zeven handvatten voor een praktisch geloof

*Herderlijk schrijven bij het begin
van de Veertigdagentijd 2025*

Inleiding

Zusters en broeders,

Met verbazing zien verschillende kerken dat jongeren zonder christelijke achtergrond zich willen laten dopen of zich aansluiten. Ze ontdekten in *reels* persoonlijke verhalen van gelovigen. Sommigen spreken van een trend, en uitgaven zoals de *Zij lacht Bijbel* worden bestsellers. “Als ik stress heb, kan ik dat bij God neerleggen,” zegt een jonge gelovige. “Geloof geeft rust en houvast,” zegt een ander.

Veel gelovigen worden blij van de hernieuwde aandacht voor zingeving. Ze herkennen de waarde van het geloof voor je leven. Geloof biedt in deze tijd, die op zoveel manieren verwarrend is, een

tegenwicht tegen de chaos. Nu we ons steeds vaker moeten afvragen of informatie betrouwbaar is of *fake*, bieden de eeuwenoude verhalen van de Bijbel houvast en kan een kerk een genadig toevluchtsoord zijn.

Maar geloof is meer dan een bron van rust. Het stelt je ook scherpe vragen over je eigen manier van leven. Waar ligt jouw fundament als alles vloeibaar lijkt? Hoe weet je wie je bent, als identiteit steeds opnieuw gedefinieerd wordt? Wie ben je, als je eindeloze keuzes hebt? Geloof biedt je geen eenvoudige antwoorden op al deze vragen, maar wel een manier om ermee om te gaan in je dagelijks leven.

Uitgedaagd door de vragen van toegenomen jongeren naar een christelijke leefwijze die bij onze liturgievierende gemeenschap past, komen we tot de volgende zeven handvatten voor een praktisch geloof. We nodigen je uit deze te overwegen in deze Veertigdagentijd en door ze op je eigen leven te betrekken zien hoe ze voor jezelf uitpakken. Daarbij

bidden we dat vertrouwen onze grondtoon blijft en niet angst ons leven in de greep krijgt. We bidden dat liefde alle duisternis verdrijft en dat we temidden van alle ontwikkelingen hoopvol samenleven vanuit het onoverwinnelijke licht van Pasen.

1. Zoek de kracht van de regelmaat

Het leven wordt je gegeven. Elke dag is als een nieuw geschenk. Zoals je 's ochtends opstaat uit de slaap, zo roept God je uit de duisternis van een zinloos bestaan tot een leven in zijn licht. Elke nieuwe dag rijg je als een kraal aan de ketting van je leven, dat rijk wordt aan ervaringen, aan vallen en opstaan, aan groeien in wijsheid en vertrouwen (Ps. 19,3; 90,12). Regelmaat helpt om in je leven voldoende ruimte te hebben voor wat echt belangrijk is. De traditie van kerk en Israël draagt drieduizend jaar aan wijsheid mee die het leven ordenen naar dat wat er toe doet: vertrouwen, dankbaarheid, liefde en toewijding. Put hieruit en neem per dag een vast moment van stilte, gebed of bezinning om niet te worden opgeslokt door de

waan van de dag. Vier de rustdag in je week die je helpt om terug te kijken en vooruit te zien (Ex. 20,8-11; Deut. 5,1-15). Doe mee aan de kerkdienst die gevuld is met oude rituelen én een baken is van regelmaat en richting in je leven. De adem van het jaar biedt de afwisseling tussen rusten en werken, vasten en feesten. Alle regelmaat helpt om stil te staan bij wat werkelijk belangrijk is.

2. Laat vertrouwen de grondtoon zijn

Veel in onze tijd voedt wantrouwen. Nieuws is soms misleiding, beloften blijken loze woorden, en relaties lopen stuk op teleurstellingen. Wantrouwen beschermt ons. Maar wantrouwen kan ons ook gevangen zetten. Geloof biedt een andere weg. Geloof betekent vertrouwen. “Zij gelooft in mij,” zong een Nederlandse artiest, en wellicht zonder het te beseffen, gaf hij daarmee een kern van het geloof weer. Als iemand jou vertrouwt, gaat die een relatie met jou aan. Geef je dat vertrouwen ook weer terug? Wil je alles onder controle houden of kan je loslaten? Geloof begint met vertrouwen dat je niet alles zelf hoeft te dragen. God gelooft in ons. God is

met ons onderweg. God vertrouwt de mens zozeer, dat Hij ons de aarde heeft toevertrouwd (Gen. 1,28-29). In het evangelie horen we dat God de wereld zó liefheeft, dat Hij zijn enige Zoon geeft om ons niet verloren te laten gaan, maar ons te redden (Joh. 3,16). Gods vertrouwen in ons kent geen einde. Zelfs als wij hopeloos de fout ingaan, ziet God ons van verre aankomen en verwelkomt Hij ons als een barmhartige vader en moeder het afgedwaalde kind (vgl. Luk. 15,20).

3. Leef met God

Als je weet dat je leven in Gods hand ligt, krijg je daardoor een vrijheid die je nooit vanuit jezelf had kunnen krijgen. Vrijheid door overgave is de wonderlijke tegenstelling van het christelijk geloof. In veel Bijbelverhalen spreken mensen direct met God en laat Hij ook van zich horen. Jezus staat voortdurend in contact met zijn hemelse Vader. Is deze persoonlijke relatie kinderlijk naïef, of drukt biddend leven juist een diepe waarheid uit? Als je bidt, verruim je je geest, leg je je zorgen neer, groei je in openheid voor de rijkdom van het leven (Matt.

6,6). Dat alleen geeft al verlichting. Als je bidt, stel je je open voor verandering van jezelf in het licht van het grote verhaal van God en mensen. God die ons heeft geschapen en verlost, heeft ons leiding door zijn Geest in ons beloofd. Als je je kwetsbaar durft op te stellen in gebed, kan je ook antwoorden verwachten op je pijn en vragen, misschien niet zoals jij dat direct wilt of verwacht, maar zoals God dat met ons voorheeft. Laat alles wat je zegt en doet een gebed zijn, gericht op God.

4. Oefen leven in gemeenschap

Mens zijn is altijd medemens zijn. Je basis van vertrouwen en openheid bloeit op waar je als mens door anderen gezien wordt. Aan het begin van je pad als christen wordt je de gemeenschap als het ware binnen-gedoopt. We belijden dat God zelf gemeenschap is: Vader, Zoon en Heilige Geest. De verhouding tussen de drie goddelijke personen doet geen afbreuk aan de eenheid van God. Dit is ook een beeld om je als mens in je relatie tot anderen te zien: we zijn zelfstandige personen, en toch intens verbonden in gemeenschap. De kerk is de

gemeenschap van heiligen van vroeger, van nu en van de toekomst. In die gemeenschap wordt je de persoon die je mag zijn. Je vindt er ruimte om je vreugde en verdriet te delen. Je wordt er gezien en aanvaard zoals je bent, met al je goede en minder makkelijke kanten, en je leert ook anderen te zien en aanvaarden met hun eigen goede en minder makkelijke eigenschappen (Matt. 7,1-5). Je veroordeelt elkaar niet omdat je rechts of links bent, progressief of conservatief, want Gods koninkrijk gaat onze scheidingen en al onze beperktheid te boven (Rom. 8,38-39). Alleen vanuit die grenzeloze werkelijkheid die nog komend is, neemt elke christen de verantwoordelijkheid om in en vanuit diezelfde grenzeloze liefde die geen mens afschrijft te leven.

5. Doe meer dan het gewone

We belijden dat God liefde is, en dat ons leven door Christus is vrijgemaakt voor Gods mateloze liefde. In de ruimte van die liefde staan we open voor de ander. Alles wat we doen of laten getuigt van onze verantwoordelijkheid uit Gods liefde te leven. Als

christenen geven we in het hart van de wereld getuigenis van de hoop die in ons leeft (1 Petr. 3,15). Hoe maakt dit een verschil in je werk, je keuzes in het stemhokje of in de winkel? Jezus daagt ons uit tot een gerechtigheid die niet door de weegschaal wordt bepaald, maar door de overmaat (Luk. 6,38). Doe meer dan het gewone. Op die weg gaat Jezus ons zelf voor. 'Wees volmaakt', zegt Hij. Hij vertaalt dit concreet in de radicale oproep, niet alleen je naasten lief te hebben, maar ook je vijanden. We moeten voor hen bidden en altijd bereid zijn een extra stap te zetten op de weg van vrede en verzoening. Bisschop Mariann Budde en paus Franciscus zijn twee kerkelijke leiders die, ieder op eigen wijze, in onze tijd strijden voor gerechtigheid. Hun kritische woorden zijn een getuigenis van het christelijk geloof, waarin de ander – juist ook als deze een vreemdeling of een arme is – geen bedreiging is, maar degene in wie je Christus zelf kunt ontmoeten. Neem een voorbeeld aan deze moedige figuren én wordt zelf zo iemand!

6. Wees barmhartig

We zijn geroepen Gods barmhartigheid in deze wereld zichtbaar te maken. Met de werken van barmhartigheid vertaal je je eigen redding naar de redding van anderen toe. Als iemand aan Jezus vraagt wie je naaste is, vertelt Jezus de gelijkenis van de barmhartige Samaritaan (Luk. 10,25-37). In die gelijkenis doet degene van wie je het totaal niet verwacht goed aan een hulpeloze. De vraag is wel, in wie jij je herkent. Ben jij diegene die barmhartigheid bewijst, of ben je hulpeloze die op barmhartigheid is aangewezen? Wie zich in de eerste plaats als de laatste ziet, voorkomt dat je jezelf als reddende engel gedraagt, terwijl je anderen – dichtbij of verder weg - tot object van jouw goede werken en jouw rechtvaardig oordeel maken. Eerlijker is het om de hulpeloosheid in jezelf te herkennen en je te realiseren dat de hulpeloze barmhartigheid bewijst aan jou, juist door een beroep te doen op jouw verantwoordelijkheid. Alleen zo overstijg je de indeling in arm en rijk, in degene die geeft en degene die ontvangt, want alle mensen zijn even verloren zonder Gods barmhartigheid en genade.

Gods nieuwe wereld breekt door waar mensen verantwoordelijkheid nemen voor elkaar, vanuit hun gedeelde menselijkheid. Durf jij het aan een naaste te zijn?

7. Blijf hoopvol

Waar leidt het allemaal heen? Naar Gods toekomst ongedacht, groter dan wij kunnen bedenken of kunnen dromen. Je leven in het hier en nu heeft in Christus eeuwigheidswaarde. Gods liefde heeft het laatste woord. Terwijl we hopen op Gods toekomst, oefenen we ons met Geestkracht in de moed om vandaag op die toekomst vooruit te lopen. De weg van mateloze liefde, die Christus gaat, loopt immers niet dood, maar overwint deze. De verrijzenis verkondigt hoop en is bron van vreugde voor ieder mens.

Al weten we niet hoe de toekomst van de Heer er precies uitziet, we geloven dat God ons toekomst heeft beloofd. In vertrouwen smeken wij God om zich aan de vervulling van zijn belofte te houden. Geloven is het waagstuk van durven hopen en

vertrouwen. Dit geloof geeft zin aan elke dag van ons leven, hoop aan rechtelozen, toekomst aan wie een plaats ontzegd wordt, verwachting aan mensen in een verwarrende tijd, en voor wie volharden: met Christus opstanding uit de dood en nieuw leven.

“Moge God, die ons hoop geeft, u in het geloof geheel en al vervullen met vreugde en vrede, zodat uw hoop steeds blijft toenemen door de kracht van de heilige Geest.” (Rom. 15,13)

We wensen iedereen een hoopvolle
Veertigdagentijd toe,

Utrecht/Haarlem, 5 maart 2025

+ Barend Theodoor, aartsbisschop van Utrecht
+ Dirk Jan, bisschop van Haarlem